

trală, scrofula ș.a. Dar cunoașterea și luarea în considerație a laturii lor binefăcătoare, în cazul coexistenței lor cu alte boli, sînt de folos totuși, putînd furniza medicului avizat indicații prognostice utile în astfel de cazuri, în atare asocieri. Și cu siguranță că din interpretarea antagonică a proceselor morbide s-a născut în secolul trecut acel faimos: „*Traité des maladies qu'on ne doit jamais guérir*“ al lui Raymond.

Există însă unele stări patologice cu acțiune antagonică față de altele care pot fi provocate, pentru a fi utilizate în scop terapeutic, pentru a se profita de virtuțile lor curative. Cu cîteva decenii în urmă s-a încercat astfel, producerea tuberculozei cutanate, în scopul încetirii, prin aceasta, a evoluției tuberculozei pulmonare (Kutschera-Aichbergen). Și tot astfel, pe această bază, s-a imaginat metoda de emboligeneză pulmonară, pentru tratarea tuberculozei pulmonare (A. Bernay). Aceste metode nu au rezistat însă probei timpului, ele fiind prea îndrăznețe și prea nenaturale; în plus, s-au dovedit și de o eficiență foarte relativă ca să poată persista mai îndelung în arsenalul terapiei moderne. (Și chiar dacă ar fi persistat, apariția antibioterapiei avea să le dea lovitura de grație, așa cum a dat-o și altor metode vechi, mai ingenioase chiar).

Mai valoroase, mai utile, mai ușor de provocat și de manevrat s-au dovedit însă stările febrile (care, cum am văzut, au un larg potențial antagonic, vizînd o mulțime de stări patologice). Dintre acestea, malarია s-a dovedit a fi nu numai una dintre infecțiile cele mai activ-antagonice, dar și mai ușor de inoculat și de dominat, de manevrat. Ea a devenit, din aceste motive, un mijloc terapeutic de mare utilizare și de mare utilitate și a avut o perioadă de mare eflorescență în deceniile al III-lea și al IV-lea ale secolului nostru. În parte detronată de apariția antibioticelor, *malaria* este folosită și azi încă, în era antibioticelor, chimioterapiei, hormonoterapiei, de către medici fideli acestei metode și, în același timp, entuziaști. Acționînd ca mijloc stimulatoric general și antagonic față de o mulțime de stări morbide, *malaria* își afirmă, și azi încă, puterea ei tămăduitoare într-o serie de stări patologice foarte variate: boala Bürger (în care autori de talia lui Corelli o consideră ca fiind un mijloc salvator, confirmat de alții ca Warembourg ș.a.), arterite juvenile (Defrance), diabetul insipid (Coppelman), nefroza lipoidică (Gilbertsen), nefrite cronice (Kothy, Müller) și chiar în atrofii musculare progresive (Rotmann), în paralizii postpoliomielită (Kauders), leucoze acute și cronice (Luccherini, Dumitrescu-Mante), dar cu efecte de scurtă durată.

Din aceleași nădejdi, legate de bunele efecte terapeutice ale stărilor febrile în general, asupra a diferite stări patologice, s-a născut și *pireto-terapia*. Avînd la bază, pe de o parte, principiul antagonismului patologic, iar pe de altă parte principiul stimulatoricului general, *pireto-terapia* s-a dezvoltat și ea cu deosebire în deceniile trecute, persistînd încă în arsenalul terapeutic contemporan și furnizînd medicinei o mulțime de succese frumoase în multe stări patologice rebele, în care mijloacele curente eșuează. (Date mai numeroase și mai amănunțite